

O poklicu pedagoga in pedagogu kot strokovnjaku

Recenzija knjige avtorjev Stjepana Staničića in Metoda Resmana. *Pedagog u vrtiću, školi i domu*. Zagreb: Znamen, 2020. 360 str., ISBN 978-953-6008-61-2.

Letos je izšla monografija z naslovom *Pedagog u vrtiću, školi i domu* profesorjev dr. Stjepana Staničića in dr. Metoda Resmana, ki zaokroža ter hkrati dopolnjuje njune dosedanje praktične izkušnje, empirične študije in teoretske analize s področja svetovalnega dela in vloge (šolskega) pedagoga v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Avtorja sta rezultate analiz in razmislekov o šolskem svetovalnem delu in vlogi posameznih profilov v šolski svetovani službi, predvsem vlogi pedagoga, doslej predstavila in objavila na/v številnih domačih ter tujih strokovnih srečanjih in publikacijah, zdaj pa so zajeti tudi v pričujoči monografiji. Slednja torej pomeni sintezo spoznanj avtorjev, ki sta ves čas svojega profesionalnega delovanja med seboj sodelovala ter prenašala znanje in izkušnje iz Slovenije na Hrvaško in obratno.

Monografija ob jubilejnih obletnicah koncepta šolskega svetovalnega dela in poklica pedagoga prinaša analizo njegove razvojne poti, pojasnjuje teoretična izhodišča razvoja poklica pedagoga, natančneje opredeljuje in utemeljuje vlogo ter področja njegovega delovanja, razčlenjuje potrebno izobrazbo in kompetence za kakovostno uresničevanja njegove vloge, potrebne pogoje za delo ter določa osnovne smernice nadaljnjega razvoja pedagoga kot poklica. Odgovarja na vprašanja, kdo je pedagog, kaj dela, s kom se pri tem povezuje oz. sodeluje ipd. Dr. Staničić in dr. Resman ugotavljata, da je pedagog po svojem strokovnem delu poseben, je strokovnjak za svetovanje in razvoj na vseh stopnjah vzgoje in izobraževanja (v vrtcu, osnovni in srednji šoli ter dijaškem domu), je v pomoč posamezniku ali skupini, posamezni šoli ali šolskemu sistemu, svojo strokovno podobo pa razkriva v sodelovanju z ravnatelji, učitelji, starši itd. Avtorja sta v monografiji vlogo in podobo pedagoga podrobno razkrila skozi posamezna vprašanja in sklope.

Monografija je razdeljena na pet poglavij. Prvo je namenjeno utemeljevanju poklica pedagoga. V njem avtorja opisujeta razvojno pot poklica, navajata nekatere ključne opredelitve poklicne identitete, načela, ki bi jih moral pedagog upoštevati pri svojem delu, kronologijo razumevanja pedagoga v naši šolski praksi in druga relevantna vprašanja poklica. V zaključnem delu poglavja postavita pedagoga še v kontekst šolstva evropskih držav in šolstva v ZDA. V drugem poglavju se ukvarjata z vprašanji strokovnega delovanja pedagoga in predstavita značilna področja njegovega dela. Utemeljujeta njegov prispevek h kakovosti in razvoju šole, njenega pedagoškega procesa in uspehov učencev. V tem sklopu poudarita tudi pomen sodelovanja pedagoga z drugimi akterji znotraj in zunaj vzgojno-izobraževalne ustanove (učenci, učitelji, ravnatelji, starši in drugimi), saj sta od tega sodelovanja odvisna kakovost svetovalnega dela in šolska uspešnost otrok, učencev in dijakov. Tretje poglavje obravnava predpostavke krepitve profesionalnosti pedagoga in njegovega

poklica, pri tem pa so še zlasti v ospredju pomembnost jasnosti vlog pedagoga, njegove kompetence, pomen izobraževanja in profesionalnega razvoja ter etičnost njegovega dela. Četrto poglavje vsebuje dodatke, za katere avtorja ocenjujeta, da bodo koristni pri študiju in vsakodnevni praksi. V ta del sta uvrstila etični kodeks, pregled študijskih programov, metodičnih seminarjev (predmetov), ki jih opravljajo bodoči pedagogi, in pregled aktivnosti pedagoga, razporejenih prek šolskega leta. Predstavljeni so tudi najvidnejši znanstveniki in strokovnjaki, ki so znatno prispevali k razvoju poklica (šolskega) pedagoga v Sloveniji in na Hrvaškem. Avtorja poglavje zaključujeta z obsežnim kronološkim pregledom literature o (šolskem) pedagogu. Na podlagi izsledkov analize v petem poglavju izpeljeta še sklepe in priporočila ter navajata podatke, ki so lahko uporabni v vsakodnevni praksi šolskega pedagoga.

Monografija je namenjena strokovnjakom, ki se ukvarjajo z raziskovanjem in oblikovanjem konceptov na področju vzgoje in izobraževanja. Namenjena je tudi odločevalcem, tistim torej, ki pripravljajo in sprejemajo dolgoročne (politične) odločitve, pomembne za izobraževanje, vzgojno-izobraževalne ustanove in bodoče generacije mladih. Predstavljeni izsledki analize bodo zelo koristni in zanimivi za šolske svetovalne delavce same, torej pedagoge, in tudi druge strokovnjake – psihologe, socialne delavce, sociologe, specialne pedagoge itd. Prav tako bo monografija koristna učiteljem, ravnateljem in staršem, saj bodo bolje razumeli strokovne naloge pedagoga in v okviru tega svetovalne službe v vzgojno-izobraževalni ustanovi. Monografija pa je pomembna tudi za raziskovalce s področja svetovalnega dela, pedagoškega vodenja in organizacije vzgojno-izobraževalnih ustanov. Ne nazadnje bo služila kot študijsko gradivo študentom, diplomantom in magistantom študija pedagogike oz. vsem, ki se odločajo za svetovalno kariero, saj je zaradi načina pisanja in uporabljene terminologije primerna tudi za te namene.

Monografije, ki razpravljajo o (šolskem) svetovalnem delu in posebej o vlogi pedagoga pri tem delu, so tako v Sloveniji kot na Hrvaškem izjemno redke (npr. *Svetovalno delo in šola* dr. Franca Pedička in *Metodika rada šolskog pedagoga* dr. Vladimirja Jurića), zato so obsežni in bogati podatki, ki jih prinaša pričujoče delo, toliko bolj dobrodošli. Njegova posebna odlika je celovita in kritična analiza pedagoga kot poklica (profesija) in kot strokovnjaka ter obsežna analiza svetovalnega dela in sodelovanja pedagoga z drugimi akterji v vzgojno-izobraževalni ustanovi. Delo prinaša izpeljavo nazornih in smiselnih smernic za nadaljnji razvoj pedagoga kot poklica in kot profesionalca (strokovnjaka) v vzgojno-izobraževalni ustanovi. Prikaz obsežnih podatkov ob koncu monografije pa bo pedagogom in drugim strokovnjakom lahko v pomoč, da se bodo znašli v pedagoško-svetovalnem prostoru, zagledali sebe, svoje delo in delo šole v celoti ter širše, tudi v mednarodnem prostoru; takšna perspektiva ponuja pedagogom tudi ideje za izboljšanje vzgojno-izobraževalnega in razvojno-svetovalnega dela.

Dr. Petra Gregorčič Mrvar